

DECIZIE

23 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecător
judecători

Tatiana Vieru
Tamara Chișca-Doneva, Oleg Sternioală
Mariana Pitic, Valentina Clevadî

examinând recursul declarat de Casa Comercială „Aquatrade” Societatea cu Răspundere Limitată, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Casa Comercială „Aquatrade” Societatea cu Răspundere Limitată împotriva lui Popic Igor, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Svedava” (în proces de faliment simplificat), cu privire la încasarea datoriei, penalităților de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2016, prin care s-a respins apelul declarat de Casa Comercială „Aquatrade” Societatea cu Răspundere Limitată și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 02 iunie 2015 de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă

La 20 martie 2015 CC „Aquatrade” SRL s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Popic Igor, intervenient accesoriu SRL „Svedava”, cu privire la încasarea datoriei, penalităților de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii societatea reclamantă a indicat că, la 13 noiembrie 2013 între CC „Aquatrade” SRL în calitate de vânzător și SRL „Svedava” în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. K1245ΠIB/13, iar Popic Igor, fiind administratorul SRL „Svedava”, în baza contractului menționat, a garantat în calitate de fidejutor executarea clauzelor contractuale.

Susține că, potrivit pct. 3.3. din contract, achitarea mărfurilor se efectuează de către cumpărător (pârât), în numerar, la momentul preluării mărfii sau prin transferul sumei bănești pe contul de decontare al vânzătorului în prealabil sau în termen de 10 zile calendaristice.

Potrivit pct. 1.1. al contractului Casa Comercială s-a obligat să livreze marfa, iar debitorul să recepționeze și să achite prețul. Totodată, potrivit prevederilor pct. 6.7 din același contract, responsabilitatea părților care nu este prevăzută de contract se determină conform dispozițiilor art. art. 1146-1165 Cod civil.

Mai indică că, potrivit pct. 6.8 din contract, în caz de neexecutare a obligațiilor contractuale de către cumpărător, fidejutorul în persoana administratorului societății, va răspunde solidar cu cumpărătorul pentru executarea obligațiilor născute din acest contract.

Astfel, conform actului de verificare pentru perioada 01.01.2014 - 02.03.2015, datoria SRL „Svedava” constituie 326 lei.

Invocă că, potrivit informațiilor din Sistemul Informațional CRIS Registru, SRL „Svedava” se află în proces de observație provizorie, din care motiv s-a solicitat încasarea creanței de la fidejutor, după nenumărate adresări către pârât.

De asemenea a menționat că, prin neachitarea sumelor datorate potrivit contractului, SRL „Svedava” urmează să achite penalitatea în mărime de 0,5% din suma neachitată în termen pentru fiecare zi de întârziere, ce constituie 293.40 lei și să compenseze cheltuielile de judecată.

În vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, la 21 ianuarie 2015 s-a adresat pârâtului cu pretenție, solicitând restituirea sumei datorate în mărime de 326 lei, care nu a fost recepționată, iar la 10 octombrie 2015 s-a adresat fidejutorului, Popic Igor cu aceleași solicitări, însă nu a primit răspuns.

Solicită societatea, încasarea de la Popic Igor (fidejutor) a datoriei în mărime de 326 lei, penalităților de întârziere în mărime de 293.40 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 02 iunie 2015 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de CC „Aquatrade” SRL împotriva lui Popic Igor, intervenient accesoriu SRL „Svedava” cu privire la încasarea datoriei, penalităților de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 12 iunie 2015 CC „Aquatrade” SRL a declarat apel (f.d. 39).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2016 s-a respins apelul declarat de CC „Aquatrade” SRL și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 02 iunie 2015.

La 18 aprilie 2016, în termenul prevăzut de lege, CC „Aquatrade” SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia,

casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2016 și hotărârii Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 02 iunie 2015, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă totală de 2 107.50 lei, compuse din cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 1 500 lei și taxa de stat achitată în toate instanțele (270 lei, 202.50 lei și 135 lei).

În motivarea cererii de recurs recurentul a invocat că, instanțele de judecată au interpretat și aplicat eronat normele de drept material și anume, art. 1156 și art. 1146 Cod civil.

Afirmă că, instanțele de judecată inferioare incorect au tratat prevederile contractului de vânzare-cumpărare încheiat între CC „Aquatrade” SRL ca vânzător, SRL „Svedava” ca cumpărător și persoana fizică Popic Igor, fiind fidejutor și administrator al SRL „Svedava”.

Pledând pentru admiterea recursului, a reiterat argumentele invocate la examinarea pricinii în instanțele inferioare și consideră că, în temeiul pct. 3.3. din contract, intimatul avea obligația să achite mărfurile cumpărate, urma să efectueze achitarea mărfii, în momentul preluării acesteia sau prin transferul sumei bănești pe contul de decontare al vânzătorului în prealabil sau în termen de 10 zile calendaristice.

Mai indică recurentul că, potrivit pct. 6.8. al contractului menționat, în caz de neexecutare a obligațiilor contractuale de către cumpărător, fidejutorul în persoana administratorului societății, va răspunde solidar cu cumpărătorul pentru executarea obligațiilor născute din acest contract.

Opinează recurentul că, atât SRL „Svedava”, cât și fidejutorul Popic Igor, au garantat prin contractul menționat executarea obligațiilor față de CC „Aquatrade” SRL.

Afirmă recurentul că, datoria SRL „Svedava” se demonstrează prin factura fiscală seria AY nr. 0650211 din 21.10.2014, semnată de Popic Igor, și pe care este aplicată ștampila SRL „Svedava”, iar celelalte solicitări rezultă din prevederile legale și a contractului de vânzare-cumpărare nr. K1245PB/13, semnat de ambele părți.

Consideră societatea că, SRL „Svedava” și administratorul acesteia, Popic Igor se face vinovat de nerambursarea datoriei, ambii având răspundere contractuală față de întreprindere.

Judecând recursul declarat de CC „Aquatrade” SRL împotriva deciziei date în apel, în limitele invocate în recurs, fără a administra noi dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de CC „Aquatrade” SRL, de a casa hotărârile judecătorești și de a emite o nouă hotărâre de admitere a acțiunii depuse de CC „Aquatrade” SRL, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, verificând legalitatea temeiurilor invocate în cererea de recurs prin prisma legislației în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios și a circumstanțelor stabilite, consideră greșită concluzia instanțelor de judecată, rezultată din interpretarea și aplicarea eronată a normele de drept material, ceea ce constituie temei de casare a hotărârilor judecătorești.

Înaintând cererea de chemare în judecată împotriva lui Popic Igor, CC „Aquatrade” SRL a solicitat încasarea de la Popic Igor (fidejutor) a datoriei în mărime de 293.40 lei, penalităților de întârziere în mărime de 293.40 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a respins acțiunea ca neîntemeiată, motivându-și soluția prin faptul că, s-a constatat existența raporturilor juridice între CC „Aquatrade” SRL și SRL „Svedava”, respectiv pretențiile CC „Aquatrade” SRL urmau a fi înaintate față de SRL „Svedava” și nu față de Popic Igor, care deține calitatea de administrator a SRL „Svedava”. Suplimentar a remarcat că, CC „Aquatrade” SRL nu a prezentat un contract de fidejusiune încheiat cu Popic Igor, în temeiul art. 1174 Cod civil.

Totodată, prima instanță în susținerea soluției sale a menționat că, SRL „Svedava”, fiind în proces de faliment simplificat, creanța în cauză urma a fi urmărită prin prisma Legii insolvenței, prin înaintarea unei cereri de admitere a creanței, în cadrul procesului de insolvență.

Judecând apelul declarat de CC „Aquatrade” SRL, instanța de apel găsește drept legală și întemeiată hotărârea primei instanțe, considerând necesar de a menține hotărârea.

Astfel, din materialele pricinii s-a constatat că, potrivit contractului de vânzare-cumpărare nr. K1245ΠB/13 din 13.11.2013, CC „Aquatrade” SRL a vândut/livrat SRL „Svedava” produse alimentare și nealimentare (băuturi nealcoolice, ape naturale minerale și îmbuteliate, ș.a.) în mărime de 326 lei, fapt confirmat prin factura fiscală seria AY0650211 din 21.10.2014, semnată și ștampilată de administratorul SRL „Svedava”, Popic Igor (f.d. 7, 16).

Potrivit actului de verificare pentru perioada 01.01.2014-02.03.2015, suma datoriei SRL „Svedava” față de CC „Aquatrade” SRL constituie 326 lei (f.d. 17).

La fel, materialul probator confirmă și faptul că, prin semnarea contractului de vânzare-cumpărare nr. K1245ΠB/13 din 13.11.2013, administratorul SRL „Svedava”, Popic Igor, potrivit pct. 6.8. din contract, a garantat în calitate de fidejutor executarea clauzelor contractuale.

Tot materialele cauzei atestă că, la 21 ianuarie 2015, SRL „Svedava” i-a fost expediată pretenția nr.028/15-e din 20.01.2015, prin care s-a solicitat restituirea sumei datorate în mărime de 326 lei, care nu a fost recepționată, iar la 10 octombrie 2015 s-a adresat administratorului SRL „Svedava”, Popic Igor, cu aceleași solicitări, dat fiind că, în calitate de fidejutor, a garantat executarea clauzelor contractuale, însă nu a primit răspuns (f.d. 12-13).

Conform art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Potrivit art. 514 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 753 Cod civil, prin contractul de vânzare-cumpărare, o parte (vânzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părți (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul și să plătească prețul convenit. Vânzătorul se obligă să remită, concomitent cu predarea bunului, documentele referitoare la bun, prevăzute de lege, dacă în contractul de vânzare-cumpărare nu este prevăzut altfel. Dacă prețul nu este indicat direct în contractul de vânzare-cumpărare, părțile pot conveni asupra modului de determinare a lui.

Potrivit art. 572 Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună credință, la locul și în momentul stabilit.

Astfel, reieșind din prevederile art. 512 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute.

Circumstanțele de fapt constatate în prezentul caz și normele de drept sus-citate confirmă că, SRL „Svedava” nu și-a executat obligațiile ce-i reveneau în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. K1245IIB/13 din 13.11.2013 încheiat cu CC „Aquatrade” SRL, astfel încât, ultima, în temeiul normelor invocate, are un drept de creanță față de debitor.

Potrivit art. art. 530 și 531 Cod civil, dacă doi sau mai mulți debitori datorează o prestație în așa fel încât fiecare este dator să efectueze întreaga prestație, iar creditorul poate pretinde fiecăruia din debitori executarea, atunci debitorii sînt legați solidar. O obligație solidară nu se prezumă, ci se naște prin act juridic, prin lege sau atunci cînd prestația este indivizibilă.

La caz, sunt relevante și dispozițiile art. 533 Cod civil, care stipulează că, creditorul poate pretinde executarea obligației, la latitudinea sa, de la oricare din

debitori, în parte sau în întregime. Până la executarea întregii prestații, rămân obligați toți debitorii.

Menționează Colegiul că, din art. 1165 Cod civil reiese că, debitorul care a executat obligația garantată prin fidejusiune trebuie să înștiințeze de îndată fidejutorul. În caz contrar, fidejutorul care a executat obligația își menține dreptul de a intenta o acțiune de regres împotriva debitorului.

Din sensul normelor menționate, rezultă că, scopul acestor articole este de a defini obligațiile solidare (solidaritate pasivă) și de a confirma dreptul creditorului de a cere executarea obligației de la oricare dintre debitorii solidari. Caracterul solidar al obligației vizează doar relațiile dintre debitori. Astfel obligația este solidară în cazul în care o prestație este datorată de doi sau mai mulți debitori, iar creditorul are dreptul să ceară oricărui codebitor executarea integrală a prestației.

Așadar, ținând cont de faptul că, Popic Igor, care acționa din numele SRL „Svedava” în calitate de administrator, a garantat executarea contractului de vânzare-cumpărare nr. K1245ΠB/13 din 13.11.2013, încheiat cu CC „Aquatrade” SRL.

Acest drept al CC „Aquatrade” SRL a fost indicat expres și în pct. 6.8. din contractul de vânzare-cumpărare menționat, care prevede că în caz de neexecutare a obligațiilor contractuale de către cumpărător, fidejutorul în persoana administratorului societății, va răspunde solidar cu cumpărătorul pentru executarea obligațiilor născute din acest contract.

La acest segment, remarcă Colegiul că, prin semnarea contractului vizat, părțile contractante, în pct. 6.7 din contract, au specificat că, responsabilitatea părților care nu este prevăzută de contract, se determină conform dispozițiilor art. 1146-1165 Cod civil.

Astfel, dat fiind faptul că, executarea contractului de vânzare-cumpărare nr. K1245ΠB/13 din 13.11.2013, încheiat între CC „Aquatrade” SRL și SRL „Svedava”, a fost garantat și de Popic Igor, administratorul SRL „Svedava”, contrar concluziilor instanțelor de judecată inferioare, acțiunea CC „Aquatrade” SRL împotriva lui Popic Igor, intervenient accesoriu SRL „Svedava” este una întemeiată, care urmează a fi admisă în temeiul normelor raportate supra.

În condițiile celor indicate, denotă faptul că toți debitorii solidari sunt debitori principali și creditorul este în drept să-l urmărească pe oricare dintre debitorul pe care l-a ales. După ce a început urmărirea unuia dintre debitorii solidari, creditorul este în drept să-i urmărească și pe ceilalți debitori solidari. Acest drept nu depinde de faptul dacă anterior creditorul a solicitat unuia dintre debitorii solidari plata întregii datorii sau doar a unei părți din aceasta. În măsura în care unui dintre debitorii solidari execută obligația, ceilalți debitori solidari sunt liberați prin aceasta. Deci, în cazul în care creditorul a acceptat de la unul din debitori plata unei părți din

obligație, el este în drept să ceară de la debitorul care a executat și de la ceilalți debitori solidari doar partea din prestație care nu a fost executată, deoarece în partea în care a fost executată obligația s-a stins.

Cu referire la prevederile normelor enunțate, Colegiul conchide că în speța dată, fiecare dintre debitorii solidari, rămâne obligat pentru întreaga datorie până în momentul în care obligația va fi executată integral. Deci, în cazul solidarității obligațiilor creditorul, la caz, CC „Aquatrade” SRL, are dreptul să ceară oricărui dintre debitori să execute obligația fie în totalitate fie în parte.

Prin urmare, Colegiul conchide că instanța de apel incorect a respins apelul înaintat de CC „Aquatrade” SRL și a menținut hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Raportând aceste prevederi legale la pretențiile invocate, actele cauzei și soluția instanței de recurs, Colegiul consideră necesar de a încasa de la Popic Igor în beneficiul CC „Aquatrade” SRL cheltuielile de judecată, formate din taxa de stat achitată în prima instanță în sumă de 270 lei, instanța de apel - 202.50 lei și instanța de recurs în mărime de 135 lei, precum și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1 500 lei, iar în total suma de 2 107.50 lei.

Având în vedere circumstanțele stabilite, precum și faptul că instanțele judecătorești au aplicat eronat normele de drept material aplicabile cazului și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii depuse de CC „Aquatrade” SRL împotriva lui Popic Igor, intervenient accesoriu SRL „Svedava” (în proces de faliment simplificat), cu privire la încasarea datoriei, penalităților de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Casa Comercială „Aquatrade” Societatea cu Răspundere Limitată.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2016 și hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 02 iunie 2015, în pricina civilă la cererea

de chemare în judecată depusă de Casa Comercială „Aquatrade” Societatea cu Răspundere Limitată împotriva lui Popic Igor, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Svedava” (în proces de faliment simplificat) cu privire la încasarea datoriei, penalităților de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, și se emite o nouă hotărâre prin care:

Se admite acțiunea depusă de Casa Comercială „Aquatrade” Societatea cu Răspundere Limitată împotriva lui Popic Igor, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Svedava” (în proces de faliment simplificat) cu privire la încasarea datoriei, penalităților de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Popic Igor în beneficiul Casei Comerciale „Aquatrade” Societatea cu Răspundere Limitată datoria în sumă de 326 lei și penalitățile de întârziere în mărime de 293.40 lei.

Se încasează de la Popic Igor în beneficiul Casei Comerciale „Aquatrade” Societatea cu Răspundere Limitată suma de 2 107.50 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecător

Tatiana Vieru

judecători

Tamara Chișca-Doneva

Oleg Sternioală

Mariana Pitic

Valentina Clevadi